

УРЕДБА

О УПРАВИ ЗА ЛИКВИДАЦИЈУ РАТНИХ ШТЕТА

ОД 20. МАЈА 1922. ГОД., БР. 27621.

Глава Прва. Организација Управе.

Чл. 1. — Ради васпостављања привредног живота земље установљава се у смаслу чл. 90. Закона о накнади штете нарочита Управа за ликвидацију ратне штете са задатком да предузме и изврши исплату и ликвидацију ратних штета досуђених по закону.

Види чл. 9. и 26. Зак. о исплати ратне штете,
— и чл. 19. Правилника за извршење Закона о исплати ратне штете.

Чл. 2. — Управа се оснива као посебна установа, под надзором Министарства Правде. Она ће у административном погледу имати полошај одељења Министарства Правде.

Види чл. 19. Правилника за извршење Закона о исплати ратне штете.

Чл. 3. — На челу Управе налази се Директор у рангу Начелника Министарства.

Чл. 4. — Управа се дели на следеће одсеке:

- а) административни;
- б) благајнички;
- в) књиговодство;
- г) одсек за робу.

Шефови одсека имају ранг инспектора Министарства.

Види чл. 19. Правилника за извршење Закона о исплати ратне штете.

Чл. 5. — Указно особље Управе именује Краљ на предлог Министра Правде. У указно особље улазе: директор, шефови одсека, књиговође и писари. Остало особље је неуказно.

Плате и остале принадлежности службеника Управе једнаке су платама службеника истога положја у Министарству Правде.

Књиговође имају три класе, са платом од 7.000.—, 6.000.— и 5.000.— динара.

Министар Правде има права да одреди и посебне награде стручном особљу ако то интереси послова у Управи захтевају.

Чл. 6. — Административни одсек води

бригу о целокупној преписци; он спрема одговоре и решења и руководи општим пословима Управе, у правном и административном погледу.

Види чл. 7., 18. и 9. ове Уредбе.

Чл. 7. — Благајнички одсек управља новчаним средствима. Он се стара о издатцима по отвореним кредитима. Он наплаћује примања Управе.

Благајнички одсек нарочито се стара о примањима Управе за продату робу примљену на рачун репарације.

Види чл. 6., 8. и 9. ове Уредбе.

Чл. 8. — Одсек књиговодства водиће књиге о целокупној обавези ратне накнаде, о примањима добивеним на рачун накнаде, како у новцу тако и у природи.

Види чл. 6., 7. и 9. ове Уредбе.

Чл. 9. — Одсек за пријем и руковање робом стара се о пријему, преносу, и увођењу робе у магацинске књиге, као и о издавању робе.

Овај одсек ће се старати о роби и другим предметима које држава буде примила на основу одредбе уговора о миру, као репарације за пре-

трпљену штету, ако не би особеним решењем Министарског Савета, неком другом телу било поверено старање о овим објектима.

Одсек ће се старати о пријему, преносу и смештају и робе коју држава поручује за своје потребе на основу репарације.

Одсек ће се старати најзад и о оним предметима које буду наручивала приватна лица и корпорације, као и јавноправна тела, ако се те поруџбине врше преко Управе, или ако поручилац тражи да се управа стара о овоме и ова се прими тога посла.

Види чл. 6.—8. ове Уредбе.

Чл. 10. — Ближе одредбе о раду појединих одсека, њихова права и дужности, однос њиховог особља и поступак при извођењу послова који су додељени Управи, прописује Министар Правде Правилником и посебним решењима.

Види чл. 22. Правилника за извршење Закона о исплати ратне штете.

Чл. 11. — Потребна новчана средства за извршење послова Управе унеће се у државни буџет (чл. 80. Закона о накнади штете).

Употреба кредита и исплата издатака врши се под надзором месне контроле, у чије ће име

бити додељен Управи један нарочити рачуноиспитач.

Види чл. 20. Правилника за извршење Закона о исплати ратне штете.

Чл. 12. — До одобрења потребних кредита у државном буџету овлашћује се Министар Правде да може из новчаних средстава намењених репарацијама, а нарочито из имовине секвестрираних непријатељских добара, ставити Управи средства за исплату трошкова.

Ови издаци вршиће се на терет кредита који се имају државним буџетом отворити и сматраће се као привремена позајмица. Налоге за исплату издаје директор, а до суме чији ће износ одредити Министар Правде у споразуму са Министром Финансија.

Види чл. 2. и 3. Правилника за извршење Закона о наплати ратне штете.

Чл. 13. — Поред редовног особља Управе установљава се при Управи и Саветодавни Одбор од седам чланова који ће давати мишљење о свима питањима која му буду упућена од стране Министарства Правде или Управе за ликвидацију ратних штета, а тичу се примене ове Уредбе и Закона о ратној накнади. Директор Управе

улази у састав Саветодавног Одбора по положају и руководи седницама Одбора.

Чланове Саветодавног Одбора именује Министар Правде. Он им одређује својим решењем и хонорар од одржане седнице.

Види чл. 2. и 3. Правилника за извршење Закона о исплати ратне штете.

Глава Друга. Ликвидација штете.

Чл. 14. — (Укинут чл. 1. и 10.—13. Зак. о исплати ратне штете).

Чл. 15. — (Укинут чл. 1. и 10.—13. Зак. о исплати ратне штете).

Чл. 16. — (Укинут чл. 1. и 10.—13. Зак. о исплати ратне штете).

Чл. 17. — (Укинут чл. 1. и 10.—13. Зак. о исплати ратне штете).

Чл. 18. — Док се не предаду бонови, сваки оштећени може на подлози своје извршне пресуде користити се свима правима која има ималац бонова, а нарочито моћи ће вршити поруџбине на терет репарације, у смислу одредаба ове Уредбе.

Види чл. 1., 10.—13. и 15. Зак. о исплати ратне штете.

Чл. 19. — Министар Правде одредиће почетни и крајњи рок до кога се имају пријавити оштећена лица чија је штета утврђена извршном пресудом, за пријем бонова. Ко се у том року, који не може бити краћи од 6 месеци, не пријави, његова пресуда ће се сматрати као застарела и неће моћи добити накнаду по том основу.

Види чл. 1. и 10.—13. Зак. о исплати ратне штете.

Чл. 20. — (Укинут чл. 1. и 10.—13. Зак. о исплати ратне штете).

Чл. 21. — (Укинут чл. 1. и 10.—13. Зак. о исплати ратне штете).

Чл. 22. — (Укинут чл. 1. и 10.—13. Зак. о исплати ратне штета).

Чл. 23. — Министар Правде овлашћен је да покретну и непокретну имовину поданика непријатељских држава а по саслушању Саветодавног Одбора, може дати оштећенима на име досуђене им накнаде, по Закону о накнади штете, у истој вредности и за исту или сличну употребу. Министар Правде може се користити овим овлашћењем из чл. 77. Закона о накнади штете, само у изузетним случајевима потпуног упропашћења

појединих лица. Он може, у таквим случајевима, из имовине наведене у претходном ставу, давати накнаду и у новцу у највећем износу једне четвртине недосуђене накнаде.

Види чл. 22. Зак. о исплати ратне штете.

Чл. 24. — (Укинут чл. 1. и 10.—13. Зак. о исплати ратне штете).

Глава трећа. О наруџбинама на име репарације.

Чл. 25. — Сваки оштећени грађанин коме је досуђена ратна штета има права да на подлози досуђене суме изврши поруџбине оних предмета које бивше непријатељске државе дају на име репарација, у смислу постојећих међународних уговора и споразума.

Начин како ће се вршити поруџбине, биће регулисан посебним Правилником који ће издати Министар Правде. Док тај Правилник не буде прописан наруџбине ће се вршити преко Управе за ликвидацију ратне штете, која ће их спроводити одељењу за извршење уговора на даљи поступак у смислу прописа уговора о миру и његових додатака. Сваки поручилац дужан је поднети уз молбу и закључени уговор са нема-

чком кућом у два примерка и четири копије на француском језику.

Управа ће спроводити ове поруџбине, кад их одобри, на даљи рад делегацији у Паризу.

Свако оштећено лице може наручити на подлози бонова ратне штете или пак на подлози пресуде о досуђеној ратној штети, до износа од 30% досуђене штете, оне артикле које бивше непријатељске државе дају и буду давале на име репарације.

Лица чије оштећење не прелази 5000 динара, могу сама или удружена да врше од једанпут поруџбине за целу суму досуђене накнаде.

Види чл. 26.—36. ове Уредбе.

Чл. 26. — Поједина оштећена лица могу се удружити било у правна лица или корпорације, било у нарочите заједнице само за тај циљ, да би се заједничком поруџбином, на подлози укупних својих бонова, могли користити прописом чл. 25.

У оваком случају међусобни однос ових оштећених лица расправиће се по њиховом уговору или по статуту корпорације коју су основали. Сваки члан и учесник оваке једне заједнице губи право на индивидуално обештећење

и добиће исплату своје штете само преко заједнице.

Види чл. 25. и 27. — 36. ове Уредбе.

Чл. 27. — Лица која су извршила поруџбине за 30% свога бона могу накнадно поново вршити поруџбине, ако за то буде могућности.

Види чл. 25., 26 и 28. — 36. ове Уредбе.

Чл. 28. — Свака поруџбина има се пријавити Управи. Поруџбине се одобравају редом како су стигле. Ако постоји немогућност задовољења свих наручилаца, Управа ће одобравати прво мање па тек онда веће поруџбине. Кад се исцрпи један контигент, биће код наредног контигента првенствено узете у обзир пријаве које нису биле извршене.

При поруџбинама ће се у опште давати првенство оним артиклима који служе обнови земље и њене привреде. О томе доноси одлуку по саслушању Саветодавног Одбора, економско финансијски комитет Министара.

Види чл. 25. — 27. и 29. — 36. ове Уредбе.

Чл. 29. — Ако оштећена лица не учине толике поруџбине да исцрпе контигент предмета одређени на име репарација или ако нарочити

интереси обнове земље то траже, Министар Правде, по саслушању Саветодавног Одбора, може одобрити и поруџбине других лица које поручују објекте неопходно потребне за обнову земље и крајева пострадалих ратом. При овим поруџбинама поручилац даје обавезу да ће Управи исплатити целокупну вредност поручених предмета у року од три до десет година, рачунајући од дана довоза поручених објеката у земљу.

Овај рок одређује економско финансијски комитет Министара, с обзиром на природу предузећа које се подиже на овај начин.

На овако кредитиране суме поручилац је дужан платити годишње Управи интерес 3%.

За безбедност тражбине према поручиоцима Управа ће ставити хипотеку на предузеће поручиоца, за које се врши поруџбина, а може предузети и друге мере обезбеђења које налази за потребне. Коначну одлуку о томе доноси Министар Правде, пре одобрења поруџбине.

Види чл. 25. — 28. и 30. — 36. ове Уредбе.

Чл. 30. — Пропис чл. 29. примењује се аналого и на случајеве где би један оштећени поручио артикле чија вредност премаша његово

оштећење а у погледу разлике између износа оштећења и величине поруџбине.

Види чл. 25. — 29. и 31. — 36. ове Уредбе.

Чл. 31. — Царина као и сви трошкови око преноса и смештаја поручених објеката, и у случају кад се о томе стара Управа за ликвидацију ратних штета, падају на терет поручиоцима и они их имају накнадити Управи, пре коначног пријема тих објеката.

Она роба коју држава узима на рачун репарација ослобађа се царина. За такву робу Управа ће увек царинарницу извештавати благовремено.

Види чл. 25. — 30. и 32. — 36. ове Уредбе.

Чл. 32. — Поручилац не може одрећи пријем испоручне робе, коју надлежни за пријем органи приме као исправну. Ако би ипак то учинио, Управа ће исту путем јавне продаје, или на основу одлуке Саветодавног Одбора, уступити оним оштећеним који буду желели да је купе ради препродаје. Та продаја има се извршити под условом прописаним у чл. 25. овог закона и обавезом купчевом да купљену робу не препродаје скупље од 15 процената куповне цене.

Разлику која би наступила услед ове продаје између вредности робе и куповне цене, трошкове и дневнице, сноси поручилац. Ову тражбину Управа ће судским путем остварити. Такве тужбе судови ће узимати у поступак по одредбама главе четрнаесте Законика о поступку судском у грађанским парницама.

Види чл. 25.—31. и 33. — 36. ове Уредбе.

Чл. 33. — Одељење књиговодства водиће нарочите књиге о порученим стварима, о њиховом износу, о задужењима и у опште о свима пословима и односима који буду проистекли из овакога начина обештећења.

Види чл. 25.—32. и 34. — 36. ове Уредбе.

Чл. 34. — Лица која су до сада извршила поруџбине саобразиће се прописима ове Уредбе у погледу својих односа према држави. Одлуку о томе доноси Министар Правде.

Види чл. 25.—33., 35. и 36. ове Уредбе.

Чл. 35. — Питање обрачуна Управе за ликвидацију ратних штета са наручиоцима, у погледу курса златне марке према папирним маркама и курса папирне и златне марке или друге

стране монете према динару, решиће економско финансијски комитет Министара.

Види чл. 36. ове Уредбе.

Чл. 36. — Управа ликвидације ратних штета одредиће курс предратних динара према данашњем у пресудама по одлуци економско финансијског комитета.

Види чл. 35. ове Уредбе.

Глава четврта. Посебна наређења.

Чл. 37. — Износ сума добивених од ликвидирања имовине непријатељских поданика достављаће одељење за секвестар са потребним означањима Управи за ликвидацију ратних штета, на руковање и употребу. Ове суме ће се одвојено књижити а служиће циљевима обештећења.

Види чл. 1. и 20. Правилника за извршење Закона о исплати ратне штете.

Чл. 38. — Све суме позајмица и помоћи издане из средстава добивених од секвестриране имовине, имају се вратити, и њихов износ, у колико представља објекат за ликвидацију има се предати Управи за ликвидацију ратних штета.

Чл. 39. — За све предмете примљене у

натури од Дирекције Ратног Плена, у колико односна лица нису оштећена и поднесу као доказ судске пресуде о томе, тражиће наплату Управа за ликвидацију ратних штета, и исплаћене суме употребиће на своје сврхе.

Чл. 40. — Државне поруџбине на рачун репарација одобрава економско финансијски комитет.

Види чл. 17. Зак. о исплати ратне штете.

Чл. 41. — За све објекте које држава поручи и прими ни име репарације, у колико нису примљене на основу обештећења државе као такве, држава се има задужити вредношћу њиховом код Управе за ликвидацију ратне штете. За отплату овога дуга у буџетски прорачун има се уносити сваке године (100) сто милиона дин.

Види чл. 1., 17. и 18. Зак. о исплати ратне штете.

Чл. 42. — Поједине државне и привредне установе које су поручиле или и примиле на име репарација предмете потребне за рад, задужиће се такође код Управе, на своје име, и биће дужне да даду годишње отплате дуга, из прихода својих. Величина тих отплата биће утвр-

ђена споразумом Министра Правде и Министра Финансија.

Види чл. 1., 7. и 17.—19. Зак. о исплати ратне штете.

Чл. 43. — Самоуправна тела могу се користити правом поруџбине тек после приватних лица.

Са већ закљученим или и извршеним поруџбинама самоуправних тела поступиће се по пропису чл. 34.

Види чл. 1., 7. и 20. Зак. о исплати ратне штете.

Чл. 44. — Ближе одредбе за извршење ове Уредбе прописаће Министар Правде.

Ова Уредба ступа на снагу од дана објаве у „Службеним Новинама“.
